

NORGES HØYESTERETT

Den 12. mars 2004 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2004-00518-A, (sak nr. 2004/168), straffesak, anke,

I.

A

(advokat Arne Meltvedt)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Tor Christian Carlsen)

II.

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Tor Christian Carlsen)

mot

A

(advokat Arne Meltvedt)

S T E M M E G I V N I N G :

(1) Dommer **Coward**: Saken gjelder straffutmålingen for tre tilfeller av seksuell omgang med en vel ni år gammel pike, straffeloven § 195 første ledd første punktum og andre ledd bokstav c.

(2) Sandnes tingrett avsa 6. mai 2003 dom med slik domsslutning:

- ”1. A, f. 00.00.68 dømmes for overtredelse av straffeloven § 195 1. ledd 1. punktum og 2. ledd pkt. c, alt sammenholdt med straffeloven § 64, og som fellesstraff med den betingede fengselsstraffen han ble idømt ved Sandnes herredsretts dom av 06.09.01, jf. straffeloven § 54 nr. 3, til en straff av fengsel i 1 – ett – år og 6 – seks – måneder.
Han tilkommer et varetektsfradrag på 2 – to – dager.
2. A dømmes til innen 14 – fjorten dager fra forkynnelse av dommen å betale erstatning til B med kr 50.000 – femtitusen.

3. A dømmes til innen 14 – fjorten – dager fra forkynnelse av dommen å erstatte det offentlige saksomkostninger med kr 4.000 – firetusen.”

- (3) Både den domfelte og påtalemyndigheten anket til Gulating lagmannsrett over straffutmålingen. Lagmannsretten skjerpet i sin dom 9. desember 2003 fengselsstraffen fra ett år og seks måneder til ett år og ni måneder. Domsslutningen lyder slik:

”I tingrettens dom gjøres den endring at straffen fastsettes til fengsel i 1 – ett – år og 9 – ni – måneder.”

- (4) Den domfelte har anket til Høyesterett over straffutmålingen, og påtalemyndigheten har motanket.
- (5) *Jeg er kommet til at ingen av ankene fører frem.*
- (6) Den domfelte er en nå 35 år gammel mann, for tiden arbeidsløs. Han er straffet noen ganger tidligere. Særlig to dommer har interesse i forhold til vår sak:
- (7) I september 2001 ble han dømt til fengsel i 75 dager, derav 45 dager betinget, for trygdebedrageri og for seks tilfeller av blotting – i tre av tilfellene overfor piker under 16 år. Overgrepene i vår sak er foretatt i prøvetiden for denne dommen.
- (8) Ved en ganske ny, rettskraftig tilståelsesdom fra 1. mars i år er han dømt til fengsel i fem måneder for 23 overtredelser av straffeloven § 201 – i det vesentlige blotting, og i omtrent halvparten av tilfellene overfor piker under 16 år. Disse handlingene ble foretatt fra slutten av mai 2003 til januar 2004, det vil si etter tingrettens dom i vår sak. Jeg nevner allerede her at straffeloven § 64 da ikke kommer direkte til anvendelse ved straffutmålingen nå, men at det likevel skal tas et visst hensyn til den samlede soningstiden, jf. Rt. 2001 side 1606.
- (9) I vår sak er den domfelte funnet skyldig i tre ganger i tidsrommet oktober til desember 2001 å ha hatt seksuell omgang med en pike på vel 9 år som var datter av hans venninne. Lagmannsretten beskriver saksforholdet slik:

”Når det gjelder det straffbare forhold, pekes på at domfelte er kjent skyldig i ved tre anledninger å ha fått fornærmede – en 9 1/2 årig pike – til å masturbere seg. Domfelte ble kjent med fornærmede gjennom at han innledet et vennskap med fornærmedes mor. Domfelte tok datteren med seg på forskjellige tilstelninger for eksempel kino, besøk på Badeland m.m. Han oppnådde således å skape et tillitsforhold mellom seg og fornærmede. Tillitsforholdet brøt han grovt ved å begå de handlinger som nevnt ovenfor.

Domfelte var klar over at fornærmede på denne tiden var særlig sårbar, ikke minst fordi foreldrene var gått fra hverandre ett par år tidligere. Fornærmede har fått slike psykiske skadevirkninger som gjerne opptrer hos barn som blir utsatt for overgrep av denne karakter. Hun opplever generell utrygghet, angst, ville ikke dusje alene, og er blitt sengevæter. Barnets helse er noe bedret, men hun sliter fortsatt med ettervirkningene.”

- (10) Som bakgrunn for straffutmålingen peker jeg først på at det på den ene siden må tas hensyn til at straffen er en fellesstraff med den betingede fengselsstraffen på 45 dager i dommen fra september 2001. På den andre siden må det, som tidligere nevnt, sees noe

hen til hva som blir den samlede straffen etter dommen nå og tilståelsesdommen fra 1. mars i år.

- (11) Anken fra den domfelte er dels begrunnet i personlige forhold – han har et rusproblem, gjorde et alvorlig selvmordsforsøk i februar 2003, og han har en hjertelidelse. Jeg er enig med lagmannsretten når den uttaler at disse forholdene må tre i bakgrunnen ved straffutmålingen.
- (12) Den domfelte anfører videre at straffen ligger for høyt i forhold til det alminnelige straffenivået for denne typen lovbrudd, mens påtalemyndigheten på sin side anfører at lagmannsretten ikke har tatt tilstrekkelig hensyn til den skjerpingen av straffen for seksuallovbrudd overfor barn som lovgiveren har forutsatt, senest i forbindelse med lovendringen i august 2000. Aktor har også fremhevet det tillitsbruddet som handlingene innebærer både overfor piken og overfor hennes mor, og det elementet av planlegging som ligger bak handlingene.
- (13) Det foreligger ikke nyere avgjørelser fra Høyesterett om særlig sammenliknbare forhold. Flere avgjørelser fra 1990-årene gir et klart inntrykk av et lavere straffenivå enn det lagmannsrettens dom innebærer. I tråd med lovgivernes intensjoner har imidlertid Høyesterett i de senere årene skjerpet straffenivået ved alvorligere seksuelle overgrep mot barn, se om dette blant annet Høyesteretts kjennelse 9. januar 2004 i sak nr. 2003/1344. Etter min mening samsvarer lagmannsrettens straffutmåling i vår sak godt med dette, uansett om retten ikke uttrykkelig har vist til den straffskjerpingen som har funnet sted.
- (14) Jeg er etter dette kommet til at verken den domfeltes eller påtalemyndighetens anke fører frem, og jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Ankene forkastes.

- (15) Dommer **Flock:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (16) Dommer **Stabel:** Likeså.
- (17) Dommer **Bruzelius:** Likeså.
- (18) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (19) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Ankene forkastes.